

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Olje- og energidepartementet (OED)

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
		20200243	Martin Eggen	29.09.2020

Meld. St. 28 (2019–2020) Vindkraft på land — Endringer i konsesjonsbehandlingen Innspill fra Norsk Ornitologisk Forening

Regjeringen vil endre konsesjonsbehandlingen for å sikre ulike hensyn på en bedre måte, blant annet naturmangfold og landskap. Etter å utallige ganger, over flere tiår, på generelt grunnlag og i konkrete konsesjonssaker, ha påpekt feil og mangler ved konsesjonsreglene og energimyndighetenes praktisering, hilser vi endringer velkommen.

Med tanke på det store antallet vindkraftverk som er gitt konsesjon, og manglende konkret kunnskap om virkninger på ulike fuglearter og økologiske funksjoner, sier Norsk Ornitologisk Forening (NOF) nei til videre vindkraftutbygging i Norge. Arealforandringer og fragmentering av naturområder er hovedårsaken til tapet av naturmangfold i Norge, så vel som i resten av verden. Landbasert vindkraft er en spesielt arealkrevende måte å fremskaffe energi på, og når man nesten alltid plasserer norske vindkraftverk i urørt natur blir naturtapene veldig store. Dette er nedbygging av natur som NOF ikke støtter.

Siden tilliten til forvaltningen har smuldret vekk som følge av at faglig argumentasjon har blitt neglisjert og bagatellisert over lang tid, kan de endringene som er foreslått, vanskelig aksepteres så lenge Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Olje- og energidepartementet (OED) fortsatt skal beholde den avgjørende makten i disse arealsakene også i fremtiden. For dette handler om arealforvaltning i vel så stor grad som energiforvaltning. Fra oss er det et ufravikelig krav at miljømyndighetene må ha en likeverdig rolle i konsesjonssystemet, og at konsesjonssystemet rigges slik at naturhensyn vektlegges tungt.

Det er fortsatt behov for en *uavhengig* granskning av gitte vindkraftkonsesjoner, der man undersøker saksbehandlingen, og om reglene etter forvaltningsloven, energiloven, plan- og bygningsloven, naturmangfoldloven og ulike forskrifter er oppfylt i tidligere behandlinger av konsesjoner. Oppførte vindkraftverk må undersøkes for å se om de er satt opp i henhold til gitte konsesjonsvilkår. Vindkraftverk som er satt opp på feil grunnlag, må stanses eller fjernes.

Vi ser at det er gjort betydelige innrømmelser i forslaget til endringer i konsesjonssystemet. NOF har følgende kommentarer til forslaget til nytt konsesjonssystem på land:

1. Arealdisponeringer

1.1. Overordnet arealplanlegging – følg lokale og regionale planer

Gjennom Stortingets behandling av meld. St. 14. (2015-2016) *Natur for livet* legges følgende prinsipper til grunn for arealbeslutninger som berører naturmangfold: *Ved arealinngrep og arealbruk skal det så langt mulig – sett i lys av andre samfunnsformål – tas vare på den mest verdifulle naturen. Dette krever god planlegging basert på et godt og oppdatert*

kunnskapsgrunnlag. Dersom viktige naturverdier står i fare for å bli forringet eller ødelagt, er den foretrukne løsning i utgangspunktet å velge en annen lokalisering for tiltaket. Vektlegging av andre viktige samfunnshensyn kan imidlertid føre til et annet resultat.

Etter NOFs syn gjøres dette best ved å følge kommunenes arealplaner, der ulike arealdisponeringers fordeler og ulemper er vektet opp mot hverandre, og sivilsamfunnet har blitt fått anledning til å komme med innspill gjennom en grundig prosess.

Regjeringen skriver at den vil styrke den lokale og regionale medvirkningen ved å legge til rette for en samlet regionvis behandling av vindkraftprosjekter. I fylker, eller i regioner på tvers av fylker, der flere prosjekter er under utvikling, vil NVE i samråd med fylkeskommunen(e), sette en frist for når prosjekter må være meldt for å inngå i en samlet behandling. Disse meldingene skal så sendes på en samlet høring. Dette er et skritt i riktig retning, men etter vår vurdering ivaretar dette ikke den overordnede arealplanlegging godt nok da det fortsatt vil være utbygger som utpeker områder som vurderes. Sentrale premisser er dermed lagt på et tidlig tidspunkt.

Regjeringen vil ikke sette krav om regionale planer, til tross for erkjennelsen av nytten. Som kjent har flere fylker utarbeidet slike planer, men NVE har ikke tillagt dem vekt, langt mindre latt dem være styrende for konsesjonsarbeidet. Etter vår mening er fylkesdelplaner et godt verktøy i arealplanleggingen.

- Plan- og bygningsloven må gjelde ved lokalisering av vindkraft, altså at kommunenes arealplaner ligger til grunn, og dispensasjoner fra gjeldende plan må avises. Kommunens arealplanlegging bør samkjøres med regionale planer som fortløpende oppdateres i takt med tilgjengelig kunnskap. Regionale planer må være bindende for konsesjonsmyndighetene.

2. Tilstrekkelige naturhensyn må sikres

2.1. Jevnbyrdig maktforhold mellom energimyndigheter og miljømyndigheter

Gjennom å gi Miljødirektoratet og NVE likeverdig makt i behandlingen av vindkraftkonsesjoner, vil man kunne sikre vindkraftutbygging som tar større naturhensyn enn i dag. På samme måte må Klima- og miljødepartementet (KLD) være klageinstans sammen med OED. Det kan ikke være slik at energimyndighetene sitter med makten alene i saker som i høyeste grad omhandler arealdisponeringer og naturmangfold. Miljødirektoratet har helt essensiell kompetanse i konsesjonsbehandlingen. Stortingsmeldingen legger opp til at NVE fortsatt skal sitte med makten, selv om de skal konsultere fylkeskommunen og berørte kommuner både i meldings- og søknadsfasen. Fylkesmannen skal rådføres om konsekvensutredningsprogrammene. For NOF er et slikt regime uakseptabelt, og Stortinget må ta de nødvendige grep for å endre på energimyndighetenes hegemoni over et saksfelt som omhandler langt mer enn energiforsyning.

2.2. Klare kriterier for tidlig avslag

Regjeringen vil også legge fram forslag om nye lovbestemmelser om tidlig avslag for prosjekter som det ikke er grunnlag for å videreføre til full konsesjonsbehandling. Dette er et meget viktig punkt som vi støtter. Med utgangspunkt i at vindkraft gjør større skade på fugleliv og naturmangfold enkelte steder enn andre, er det opplagt at man trenger noen absolutte kriterier for å unngå stort konfliktnivå og unødvendig saksbehandling. Samlokalisering eller nærhet til *Important Bird and Biodiversity Areas* (IBAer) og verneområder, områder med konsentrert fugletrekk og fugleforekomster, samt hekkeområder

for spesielt sårbare og vindkraftutsatte arter som hubro, havørn og kongeørn er blant disse. Vi ber om at departementet kommer tilbake med et forslag til kriterier for tidlig avslag, og at dette kommer på høring.

2.3. Bruk kunnskapen fra Nasjonal ramme for vindkraft

Sammenstillingen av eksisterende kunnskapsgrunnlaget om virkninger av vindkraft som ble etablert i forbindelse med nasjonal ramme for vindkraft må videreføres i behandlingen av de konkrete konsesjonene. NOF var blant dem som brukte betydelig tid på å spille inn fagkompetanse i prosessen, og vi bidro med konkret kunnskap om fugleforekomster og enkeltområder. Områdene med ekstra store naturverdier og økologiske funksjoner (f.eks. trekkområder for fugler), frarådet benyttet til vindkraftindustri av Miljødirektoratet og Riksantikvaren (egen rapport), kan opplagt ikke bygges ut.

2.4. Klimaregnskap

Regjeringen skriver at det i konsesjonssøknaden bør redegjøres for direkte utslipp fra anleggsmaskiner og transport, og utslipp som følge av arealbruksendringer. Dette støtter vi, men det må selvsagt være et standardisert krav. Ulike naturtypers evne til å lagre (og dermed også slippe ut) karbon er velkjent, det samme er de raske klimaendringene. Man må undres på hvorfor ikke dette kravet har kommet tidligere, særlig med tanke på at vindkraftindustrien ønsker å fremstille seg som klimavennlig energiutvikling. Et klimaregnskap må nødvendigvis også føre til detaljerte utbyggingsbeskrivelser tidlig i prosessen, også for infrastruktur som veier og nettilkobling tilknyttet prosjektene.

- I dag har enkelte saksbehandlere hos NVE og OED urimelig stor makt i konsesjonsprosesser. Den naturfaglige kompetansen har opplagt vært svært svak i mange tilfeller. Etter NOFs mening er en likeverdig ansvarsfordeling mellom energi- og naturforvaltningen nødvendig for å sikre systemet legitimitet. Miljødirektoratet (administrativt nivå) og KLD (politisk avklaring, klagebehandling) må inn i behandlingen av vindkraftkonsesjoner. Nei-områder utpekt i arbeidet med den nasjonale rammen for landbasert vindkraft må vektlegges sterkt i konsesjonsbehandlingen, og kunnskapen som er innsamlet må benyttes videre. NOF støtter krav om utarbeidelse av et regnskap for klimagassutslipp som følge av utbygginger. Videre imøteser vi kriterier for tidlig avslag.

3. Konsekvensutredninger

3.1. Oppdaterte krav til konsekvensutredninger

Regjeringen skriver at tydeligere minimumskrav og mer saksspesifikke krav vil bedre kvaliteten på utredningene. Her er det verdt å minne om det rådende regimet, der basisen i konsekvensutredningen er tilgjengelig kunnskap, også når den er svak og mangelfull. Det er opplagt at kravene til konsekvensutredning må endres radikalt. De må bringes opp på et internasjonalt nivå og i tråd med Norges forpliktelsene i EØS-avtalen.

3.2. Miljødirektoratet og fylkesmenn må sikre kvalitetskrav

Krav til faglig, og ikke minst ornitologisk, kompetanse må skjerpes betraktelig. Det kan ikke være slik at utbygger velger utreder, her bør det offentlige (Miljødirektoratet) ha ansvaret. Regjeringen det klart at NVE skal styre prosesser rundt konsekvensutredningene også fremover, noe vi finner uakseptabelt. Riktignok skal NVE ha dialog med Miljødirektoratet om gjeldende utredningskrav og gjennomgå dem, og vurdere om malene/kravene til utredningsprogrammet skal endres. NVE skal også ha dialog med Miljødirektoratet for å vurdere nye prinsipper for bruk av for- og etterundersøkelser i fremtidige saker. Etter vårt syn

er det Miljødirektoratet som må ha denne jobben, siden det er her nødvendig naturfaglig kompetanse befinner seg.

3.3. Kommentarer til «tiltakshierarkiet»

Dersom det gis konsesjon, skal de negative virkningene på natur og andre miljøverdier begrenses i tråd med det såkalte «tiltakshierarkiet». Kompensasjon er også aktuelt dersom et vindkraftverk kommer i konflikt med en utvalgt naturtype, jf. naturmangfoldloven § 53, skriver departementet i Stortingsmeldingen. Fra NOF må det understrekes at et vindkraftanlegg alltid medfører store naturforringelser. Etter vår mening er ulike vilkår knyttet til f.eks. perioder med anleggsarbeidet for å unngå negative effekter for hekkende fugler og lignende helt underordnede og minimale avbøtende tiltak sett opp mot de store naturødeleggelsene. Dette må være alvoret konsesjonstillatelser sees opp mot. Det kan heller ikke være slik at man argumenterer for utbygginger med slike avbøtende og kompenserende tiltak, der man tar utgangspunkt i «worst-case-scenario». Utgangspunktet på være null-alternativ uten utbygging. Vi presiserer også at etterundersøkelser ikke er et avbøtende tiltak, selv om NVE noen ganger kaller det for det.

3.4. Bring konsekvensutredningene opp på et europeisk nivå

NOF er i tillegg svært kritisk til de ujevne og ofte dårlige konsekvensutredningene vi hittil har sett. NVE stiller ikke tilstrekkelige krav til feltundersøkelser. Ofte vil det være nødvendig med trekktegninger over lengre perioder og over flere år før man har et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å foreta en avgjørelse. Dagens praksis bryter med både norsk regelverk, europeisk standard og EU-direktiv som Norge gjennom EØS må følge. Det er naturlig at man nå gjennomgår kravene til konsekvensutredning med tanke på EU-direktivet om konsekvensutredning. Man må samtidig studere avgjørelser i EU domstolen knyttet til fortolkningen av regelverket. I og med at det norske konsekvensutredningsregelverket er utformet med det formål å oppfylle EU kravene, så er det relevant å se på ulike avgjørelser i EU-domstolen som knytter seg til fortolkningen av de reglene som er fastlagt i EU direktivene om konsekvensutredning (Directive 2011/92/EU og Directive 2011/92/EU). Se vedlegget *Gjennomgang av vindkraftkonsesjoner i Rogaland og vurdering av forholdet til Forskrift om konsekvensutredning og EU-regelverk om konsekvensutredning*.

- NOF mener at Miljødirektoratet må få ansvaret for å fastsette krav til konsekvensutredninger og etterundersøkelser og at disse må opp på et internasjonalt nivå. Fylkesmannen i de respektive fylkene der konsesjonene er lokalisert kan konkretisere dem for hver enkelt KU.

4. Tids- og beskrivelseskrav

4.1. Detaljplan i søknad nødvendig

Regjeringen vil skjerpe tidskravene i konsesjonsbehandlingen. For å redusere tiden fra melding til realisering, vil Olje- og energidepartementet derfor innføre tidsfrister i ulike faser knyttet til melding, konsekvensutredning, detaljplan og byggestart. Også NOF er av den oppfatningen at tidsfristen for bygging må ned, bl.a. for at konsekvensutredningen skal være aktuell og av nyere dato. Men når detaljer i utbyggingsløsning mangler slik som under dagens konsesjonsregime, blir konsekvensene som skal avgjøre konsesjonsbehandlingene nærmest umulig å beskrive. Dette må føre til at utbyggingsløsningen inkludert infrastruktur må beskrives bedre, og handlingsrommet i MTA-plan/detaljplan innskrenkes betydelig. Gode beskrivelser av prosjektet er helt nødvendig for å kunne lage en god konsekvensutredning der man sammenligner med 0-alternativet, estimerer utslipp av karbon o.l. og dermed sørger for at konsesjonen er gitt på riktig grunnlag. I dag blir mange viktige avgjørelser gjort i forbindelse

med detalj- og MTA-plan, ja, til og med på stedet (trasévalg for vei, der det i dag er et betydelig slingsmonn).

Det kan i denne sammenheng være relevant å referere til at EU-domstolen hva gjelder prosjekter som gjennomgår en trinnvis godkjenningssprosess (multi stage consent procedure), har framhevet nødvendigheten av at slike prosjekter utredes som en helhet: *Where a consent procedure comprises more than one stage — one involving a principal decision and another involving an implementing decision that cannot extend beyond the parameters set by the principal decision — the competent authority is, in some circumstances, obliged to carry out an environmental impact assessment in respect of a project even after the grant of outline planning permission, when the reserved matters are subsequently approved* (ref. Case C-508/03, Commission v United Kingdom, paragraph 103-106). Norge er gjennom EØS-avtalen forpliktet til å følge EU-direktivet om konsekvensutredningen, og avgjørelser i EU-domstolen som gjelder fortolkningen av dette regelverket vil dermed også ha relevans i Norge.

4.2. Tilfredsstillende konsekvensutredninger kan ta mange år å fremstille

Vi vil understreke at mange konsekvensutredninger vil måtte strekke seg over mange år for å skaffe til veie et tilfredsstillende kunnskapsgrunnlag. Ikke minst gjelder det for områder der man mistenker at det tidvis eller nærmest årlig hekker hubro og der fugletrekk og andre dynamiske naturfunksjoner skal beskrives. Tidspress må ikke få begrense disse utredningene. *Vi vil derfor sterkt advare mot at det skal innføres en frist for utarbeiding av konsekvensutredning på to år fra meddelt utredningsprogram til konsekvensutredningene må være gjennomført.* Det er ikke avklart hvordan dette skal være faglig forsvarlig, selv om NVE skal kunne gi lengre frister for å ferdigstille arbeidet. I de fleste tilfeller er ikke en slik tidsfrist forenlig med god kunnskapsinnhenting.

Vi vil også adressere den uheldig praksis med manglende involvering av friluft- og naturorganisasjoner i forbindelse med detalj- og MTA-plan. Denne må sendes ut på en bred høring. Ellers støtter vi forslaget om å samle de to planene for å gjøre det hele mer oversiktlig.

- Det er behov for å kraftig skjerpe tidsfristene i konsesjonssystemet, noe som vil gi mange positive effekter og synliggjøre konsekvensene av utbygging på en mer forsvarlig måte. Dette er nødvendig for å kunne behandle konsesjonssøknadene riktig, og se ulempene opp mot nytten av mer fornybar energi. Men begrensede tidsfrister må ikke gå ut over mulighetene til å lage forsvarlige konsekvensutredninger.

5. Utsatte igangsettelsesfrister

Adgangen til å gi forlenget frist for utbygging innskjerpes. Vi mener det er positivt at både NVE og OED foreslår å stramme inn på tidsfrister for idriftsettelse, og at det ikke skal gis rutinemessig forlengelser av disse. Dette gir også økt forutsigbarhet og trygghet for berørte lokalsamfunn.

6. Kontroll med konsesjonsvilkårene

Regjeringen skriver at det skal stilles krav om at konsesjonær skal ha en kontaktperson med nødvendig kompetanse. I byggeperioden vil det bli stilt krav om at kontaktpersonen skal være tilgjengelig på stedet. Tilsynet skal skjerpes når det gjelder krav til vindkraftverk under bygging og i drift. Forskriftskrav om internkontroll for miljøkrav trådte i kraft 1. januar 2019 og gjelder planlegging, bygging og drift.

Her må rutinene skjerpes grundig, og det må utøves hyppige kontroller av ansvarlige myndigheter. Vi viser til at det i Rogaland er avdekket at inngrep i vassdrag skjer uten detaljerte planer og godkjenninger, noe som er i strid med vannressurslov og forurensningslov. Utfylling som gir vandringshindre, og at kulverter som er utilstrekkelige for å unngå vandringshindre er blant ulovligheter som er avdekket. Egersund vindkraftverk beslaglegger tre ganger så store arealer som angitt på forhånd.

- En kritisk gjennomgang av samtlige vindkraftverk i Norge vil nok dessverre kunne avdekke mange slike eksempler, og vi ber departementet iverksette slike etterbefaringer.

7. Videre kunnskapsinnhenting

7.1. Tidsperspektiv på kunnskapsinnhenting mangler

Regjeringen skriver at det skal bli lagt til rette for en fortsatt videreutvikling og styrking av kunnskapsgrunnlaget om vindkraft. NOF savner en beskrivelse av tidsperspektivet og fremdriften. Arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft ga et styrket kunnskapsgrunnlag ved å samle inn og sammenstille eksisterende kunnskap innenfor kort tidsfrist uten ekstra ressurser (f.eks. hos fylkesmenn) til arbeidet. Ny kunnskap ble ikke fremskaffet. Mangelen på kunnskap om konsekvensene av bygde vindkraftverk er overveldende.

Miljødirektoratets vurdering er at vi mangler kunnskap om storskala trekkruer, og at vi i sterkt begrenset grad har fått ny kunnskap ervervet gjennom miljøundersøkelser knyttet til konsesjonsutredninger. Et dårlig utgangspunkt har også påvirket kunnskapen fra miljøoppfølgingsprogram ved konsesjonsgitte vindkraftprosjekter. NVEs manglende vilje til å gjennomføre tilstrekkelige for- og etterundersøkelse ved etablering av vindkraftverk her til lands må ta mye av skylda for dette. I temarapporten om fugler utarbeidet i forbindelse med den nasjonale rammen for vindkraft skrev Miljødirektoratet: *Ut over det omfattende forskningsprosjektet rundt Smøla vindkraftverk har det vært gjennomført få for- og etterundersøkelsene på fugl i norske vindkraftanlegg. Utredningene har vært preget av uttesting av metodikk uten at det har vært etablert et opplegg for effektevaluering. Det er derfor lite erfaringsbasert kunnskap å bygge på når det gjelder vurderinger rundt de faktiske konsekvensene av utbyggingen*». De skriver også at forundersøkelsene oftest er så dårligere at grunnlaget for oppfølgende undersøkelser mangler.

Hubro er en sterkt truet art (EN) med egen handlingsplan, og arten er blant elementene som skal vektas i konkrete konsesjonssaker. Mer spesifikk kunnskap om vindkraftas påvirkning på arten er opplagt nødvendig. Da NVE ga konsesjon til flere av vindkraftverkene i Rogaland ble det også fra deres side argumentert med at en utbygging ville gi mulighet for å innhente mer kunnskap om virkningen av vindkraftutbygging på hubro i området. Oppsiktsvekkende nok har Mattilsynet satt en stopper for muligheten til å framskaffe slik kunnskap ved at det ikke er gitt tillatelse til et slikt prosjekt, til tross for at forundersøkelsene ikke visste signifikante negative effekter av bruken av GPS-sendere på hubro. OED må sørge for at nødvendige prosesser knyttet til forskningen på effekter av bygde vindkraft kommer i gang hurtig.

Store forskningsprogrammer, også internasjonalt, er nødvendig for å få tydelige svar på en rekke spørsmål, ikke minst samlet til kumulative virkninger bl.a. for fugletrekket. Dette må sees som en nasjonalt anliggende, og ikke noe ulike konsulenter utnevnt av utbyggere kan sammenstille brukbar kunnskap om.

7.2. Ta lærdom av kjent kunnskap

NOF etterspør også hvor viljen til å lære av den kunnskapen vi allerede har høstet blir av, først og fremst fra Smøla, det eneste stedet etterundersøkelser av noe omfang er foretatt. Har vi ikke lært noe av etterundersøkelsene på Smøla, der nå over 100 havørner har mistet livet i møtet med vindturbinene? Bare et havørnpar hekker nå i/nær vindkraftverket, men det er ingen indikasjoner på redusert kollisjonsfrekvens for havørn. Erfaringene fra Smøla viser at fugler ikke lærer å unngå vindkraftverk. Dødeligheten holder seg høy, og på Smøla har voksendødeligheten av etablerte par økt markant. Denne kunnskapen må tas i bruk for å beskytte bestanden og enkeltindivider av havørn og andre kollisjonsutsatte arter.

- NOF mener all vindkraftutbygging i Norge må stanses til vi har tilstrekkelig kunnskap om konsekvensene av de vindkraftverkene som allerede har fått konsesjon. Arbeidet med kunnskapsinnhenting på prioriteres høyt.

Avslutning

BirdLife International er verdens største fuglevernorganisasjon. NOF er BirdLifes norske partner. I 2018 gav BirdLife International en omfattende studie kalt «State of the World's Birds». Her konkluderer man med at 40 % av verdens fuglearter er i tilbakegang, og at det er forringelse av hele økosystem som er hovedårsaken. FNs Naturpanel (IPBES) kommer til samme slutning: Forringelse og ødeleggelse av natur skjer i stor skala, og må stanses nå.

Alt dette har høy relevans til Europa og vindkraftutbyggingen. I en rapport fra European Bird Census Council (EBCC) var konklusjonen at de 170 undersøkte artene samlet sett hadde hatt en tilbakegang på 15 % siden 1980. Tilbakegangen er større i Fennoskandia enn i de fleste andre undersøkte regionene, og mange av artene vi snakker om er vanlige trekkfugler i Norge. Konsesjoner gitt på Vestlandet ligger i trekkrueten til millioner individer av disse artene, men konfliktnivået er systematisk bagatellisert av NVE.

I Norge står hele 82 arter på rødlista, lista over arter med små og sårbare bestander her til lands, eller arter i tilbakegang. Dette utgjør hver tredje hekkeart. Også i Norge er arealendringer og nedbygging av naturen hovedårsaken til nedgangen for de fleste artene. Ytterligere industrialisering av naturen på land og til havs utgjør nye utfordringer vi ikke kjenner konsekvensen av.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken, generalsekretær

Vedlegg:

- Gjennomgang av vindkraftkonsesjoner i Rogaland og vurdering av forholdet til Forskrift om konsekvensutredning og EU-regelverk om konsekvensutredning

KOPI:

Stortingets energi- og miljøkomité

Partiene på Stortinget

Klima- og miljødepartementet

Miljødirektoratet

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)